GAZETA KRAKOWSKA

Nro 89

z KRAKOWA dnia 5 LISTOPADA 1826 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 27 Października.

Rocznica Urodzin Nayiaśnieyszey Cesarzowey Maryi Federowney, Matki szczęśliwie Panuiącego nam Monarchy, obchodzoną była na dniu wczorayszym w stolicy Królestwa Polskiego z przyzwoitą takiey pamiątce uroczystością. W godzinach rannych odprawiło się solenne nabożeństwo w Kościele Metropolitalnym S. Jana, na którem znaydował się Senat, Ministrowie, Rada Stanu, wszyscy Urzędnicy, tudzież lud licznie zebrany, wznoszący do Przedwiecznego modły o iak naydłuższe życie dla dobra ludzkości Tey ukochaney Monarchini. Z powodu uroczystości dnia tego JW. Minister Stanu, Prezyduiący w Radzie Administracyyney, dał świetny obiad w pałacu Namiestników Królewskich, na którym nayznakomitsze osoby się znaydowały. Wieczorem miasto oświecono.

Kommissyia Rządowa Sprawiedliwości

Ogłasza, iż Rada Administracyyna Królestwa postanowieniem na dniu 7 b. m. i r. wydanem, zapisy testamentem ś. p. Ministra Stanu Stanisława Staszica na dniu 20 Sierpnia 1824 r. własnoręcznie sporządzonym, na użytek publiczny poczynione, iako to:

1. Na Szpital Dzieciątka Jezus w Warszawie summę zł. 200,000.
2. Na zaprowadzenie Domu zarobkowego w Warszawie summę zł. 200,000.
3. Na utrzymanie czwartey klassy czyli czwartego Professora w Szkole Wydziałowey Hrubieszowskiey summę zł. 60,000.
4. Na fundusz utrzymywania przy Klinice Wydziału Lekarskiego w Uniwersytecie Królewsko-Warszawskim kilku osób choruiących na pomieszkanie władz umysłowych summę zł. 100,000.
5. Na Instytut Głuchoniemych w Warszawie summę zł. 45,000.
6. Dla Towarzystwa Królewskiego Przyiaciół Nauk w Warszawie całą pozostałą Bibliotekę.
7. Na wieczny fundusz Kościoła XX. Kamedułów w Bielanach pod Warszawą summę zł. 10,000.
8. Na wystawienie posąga Kopernika summę zł. 70,000.
9. Resztę pieniędzy pozostałą, po zaspokoieniu wszystkich legatów, na fun-

dusz Szpitala Chorych, Panien Miłosiernych lub S. Kazimierza.
stosownie do Art: 940 Kodexu Cywilnego, z zachowaniem praw osób trzecich, zatwierdziła.

W Warszawie d. 18 Paździer: 1826 r.

W Zastępstwie Ministra Prezyduiącego,
Radca Stanu M. *Woźnicki*,
Za Sekretarza Jeneralnego,
K. *Hoffmann*.

Z *Petersburga d. 27 Września d. K.*

Gazeta Senacka z dnia 25 Września ogłosiła następuiące:

Opinie Rady Państwa.

I.

Rada Państwa na Departamencie Ekonomii Państwa i na powszechnem zebraniu, rozpatrzywszy przedstawienie Ministra Skarbu o tem: iakie można dać wygody innowiercom, przyymuiącym Chrzest Swięty, i porównawszy opinije Ministra Skarbu i Prokuratora Nayświętszego Synodu, podaie do ustanowienia prawidła następuiące:

I). Innowiercy Mahometańskiego, albo pogańskiego wyznania, przyymuiący Chrzest Swięty, wykreślaią się z pierwszego stanu i popisu podatkowego, a przyłączaią się do zgromadzeń Chrześcijańskich, podług własnego wyboru, z trzyletnią ulgą od płacenia wszelkich podatków.

II) Nadto ci, którzy niepłacili przed nawróceniem się do Religii Prawowierney żadnych podatków, na zawsze się od nich uwalniaią, a którzy podlegali w pierwszym wyznaniu mnieyszym w porównaniu z Chrześcijanami podatkom, pozostaią przy opłacie tego mnieyszego podatku i na przyszłość do swey śmierci; od osobistey zaś rekruckiey powinności i osobistego płacenia rekruckich pieniędzy, podług rozkładu na zgromadzenia, wszyscy oni uwalniaią się na zawsze.

III) Wewnątrz Krymu, gdzie Mahometanie nie płacą żadnych giełdyynych powinności, nowo-ochrzczeni innowiercy mogą się zaymować handlem kupieckim bez wzięcia ustanowionych świadectw, ale w innych mieyscach nie używaią oni żadnych wyłącznych praw w handlu i przemyśle, podlegaiąc zarówno z innemi Chrześcianami braniu świadectw handlowych, tak po przeyściu lat ulgi, iako i w czasie ich trwania.

IV) Wszystko to, co się wyżey wyłożyło, rozciąga się i do familiy innowierców, nawracaiących się razem z niemi do Religii Prawowierney, a dzieci ich, spłodzone po przyięciu Chrztu Swiętego, podlegaią podatkom i powinnościom; teraźnieyszemu ich stanowi właściwym, nie wprzódy, aż po doyściu zupełności lat, ieżeli przed tym czasem będą zapisane do rewizyi.

II.

Rada Państwa na Departamencie praw i na powszechnem zebraniu, słuchała przedstawienia byłego Ministra Spraw Duchownych i Narodowego Oświecenia, względem postanowienia prawideł o ślubach małżeńskich, zawieranych przez osoby wyznania Ewanielickiego z Żydami i Mahometanami.

Rada Państwa po rozważeniu tego przedstawienia, zgodnie z opinią byłego Ministra Spraw Duchownych i Narodowego Oświecenia, postanawia:

1) Osoby wyznania Ewanielickiego na weyście w związki małżeńskie i Żydami lub Mahometanami powinny wyiednać pozwolenia Konsystorza Ewanielickiego.

2) Błogosławienie takich małżeństw powinno bydź dopełniane przez Duchowieństwo Ewanielickie, Mahometanom zaś i Żydom błogosławienia albo powtórnego błogo-

sławienia swoich iednowierców z żonami wyznania Ewanielickiego, zebrania się.

3) Konsystorze Ewanielickie od takich Mahomotanów lub Żydów maią brać podpis na to, że oni dzieci płci oboiey, spłodzone przez nich z żon wyznania Ewanielickiego, chrzcić i wychowywać będą w wierze Chrześciiańskiey Ewanielickiey, albo (ieżeli rodzice zechcą) panuiącego Grecko-Rossyyskiego wyznania; że iak żon swoich, tak i dzieci, żadnemi groźbami albo łudzeniami nie będą do swoiey religii nakłaniać, ani też bynaymniey przeszkadzać im do swobodnego zachowywania swey religii, i że wszedłszy w związki z Chrześciiankami, odrzekaią się wielożeństwa. Przestępuiących zaś te obowiązki, poddawać ukaraniu w całey surowości praw Duchownych i cywilnych; — i

4) Pastorowie Ewanieliccy, maiący w parafiiach swych ludzi iednego z sobą wyznania, którzy się zaślubili z Żydami lub Mahometanami, obowiązani są dostrzegać, ażeby tak oni, iako i dzieci ich płci oboiey, użytkowali z nauk Pasterskich w zakonie Bożym, chodzili do Kościoła Ewanielickiego, a po doyściu należytego wieku, przystępowali w nim do Kommonii Swiętey.

Na oryginałach własną Jego Cesarskiey Mości ręką napisano: Ma bydź podług tego.

W Petersburgu d. 17 Czerwca 1826.

Ruski Inwalid, ucztę i zabawy dla ludu dane w Moskwie dnia 16 Września opisuie w ten sposób:

„Rozległe Dziewicze Pole, na około którego wznoszące się Worobjewe-Góry i płynąca rzeka Moskwa, tak drogie każdemu Rossyianinowi, dla wielkich w Oyczyznie wypadków, obrane było na zabawy dla ludu. W środku pola wzniesiony był okrągły bogato przyozdobiony pawilon, dla Cesarza Jegomości i Nayiaśnieyszey Familii Cesarskiey. W nieiakiey od niego odległości, po obu stron:ch wznosiły się cztery galerye z kolumnami: pierwsza dla osób pierwszych trzech klass, druga dla Ciała Dyplomatycznego, trzecia dla Jenerałów woyskowych, czwarta dla dworu. Daley, po obu także stronach, kilka nadzwyczay długich galeryy dla widzów. Pomiędzy niemi przez całą długość pola 21 pawilonów dla muzyki; 16 kaskad i 8 fontan, z których wybiiało wino czerwone i białe; 2 kaczele, 2 góry do ślizgania się; 9 pawilonów dla różnych widowisk i wystawień; 1 mieysce dla woltyżerów; 3 mieysca dla puszczania 3 balonów; 240 stołów, każdy 10 sążni długości, obrusami przykrytych, dla częstowania ludu. Na każdym z nich znaydował się cały upieczony baran z pozłacanemi rogami, z posrebrzaną głową, a cały obwiniony czerwonym adamaszkiem; od tych baranów, postawionych na środku, a których było 240, po obu stronach stały na przemian, 2 wiadra piwa, blat pirogów (w kształcie wazonów z kwiatami,) przyrządzona żerdź z cukrem, brzozka z iabłkami, blat pieczystego (na każdym blacie 30 kurcząt 4 gęsi 4 kaczki) z pozłacanym lub posrebrzanym drobiem na wierzchu: potem na przemian po dwa wiadra miodu, gałęź ze śliwkami, po dwie szynki, po 2 wiadra piwa, brzozka z gruszkami, blat z galaretami, gałęź z iabłkami, blat wołowiny, 1 1/2 puda każdy, po 100 pirogów i po 40 bułek chleba cienkiego na każdym stole. W ogóle zaś: blatów z ciastami 480, blatów z mięsem wołowem 480, blatów z galaretami 480, pieczystego: kurcząt 7200, gęsi 1000, kaczek 1000, iabłek 46,000, śliwek 46,000, gruszek 46,000, piwa 4000 wiader, miodu 4000 wiader, wina 2420 wiader, pirogów 24,000, bułek chleba cienkiego 9600, szynek 9600.

)2(

Od rana samego, zaczął się tam lud zgromadzać wielkiemi tłumami, a o godzinie 9tey ruszyły nieprzerwane szeregi poiazdów przez Ostrożenkę, Arbatę i przez stykaiące się z niemi uliczki na Zubowo i Smoleński rynek, a ztamtąd na Dziewicze Pole.

Cesarz Jegomość iechał konno za karetą, w którey znaydowały się Nayiaśnieysze Cesarzowe Alexandra Fedorowna i Marya Fedorowna. Nayiaśnieysi Państwo raczyli przybydź na mieysce zabaw o godzinie 12, i byli powitani hucznemi okrzykami; obiechawszy Dziewicze Pole Nayiaśnieysi Państwo weszli do przygotowanego dla Nayiaśnieyszych Osób pawilonu: wtedy podniesioną została chorągiew, a na ten znak lud do stołów przystąpił, i zaczęły się różne zabawy. Można przypuścić, że tego rana znaydowało się na Dziewiczem Polu przeszło 200,000. ludzi.

— Dnia 2 Października. —

Dzisieyszy Dziennik Petersburgski umieścił następuiące

Wiadomości od Woyska w Georgii:

W rappercie z dnia 2 Września, Jenerał piechoty Jermołow donosi N. Cesarzowi, iż wkrótce po odniesionem zwycięztwie przy rzece Szamkor i zaięciu miasta Elizabetpola, Jenerał-Major Xiążę Madatow dowiedział się, iż Abbas-Mirza połączył się z Allaiar Chanem, zięciem Szacha, i że przeprawił się iuż przez rzekę Terter; Jenerał uwiadomił o tem niezwłocznie Jenerała-Adjutanta Paszkiewicza, który w nocy z dnia 9 złączył się z nim blisko Elizabetpola. Uwiadomiony o tem poruszeniu Abbas-Mirza, przeprawił się przez Terter, i przestał na zaięciu stanowiska na lewym brzegu o 60 wiorst od Elizabetpola. Woysko iego wynosiło blisko 8000 ludzi piechoty regularney, 15,000 dobrey iazdy, tyleż iazdy źle urządzoney i 25 dział. Dotąd nie ma ieszcze dokładney wiadomości o samym Szachu. Woysko Perskie musiało zaniechać zamknięcia twierdzy Szuszy, a Pułkownik Reut uczyniwszy wycieczkę, odniósł korzyść nad tylną strażą Perską.

Amir Chan, stryy Abbasa-Mirzy, poległ w bitwie dnia 2go Września, w którey nieprzyiaciel daleko więcey utracił, niż z początku doniesiono; stratę iego rachuią do 2000 ludzi zabitych i ranionych.

Od strony Erywanu, Hassan Chan, brat Sardara, w nocy d. 1 na 2 Września uderzył z 3000 iazdy na wsie w stepach Poloryyskich, i zabrał bydło. Woysko stoiące w powiecie Dzelal-Oglu, złożone z trzech kompaniy, z ich artylleryią, udało się natychmiast przeciw nieprzyiacielowi, i tak dzielnie go ścigało, iż musiał porzucić znaczną część bydła, i spiesznie cofnąć się z nieiaką stratą. Jenerał-Major Xiążę Menżykow był świadkiem tey potyczki, i osobiście należał do niey z kompanią 7go pułku karabinierów i iednem działem.

Po wyyściu woysk naszych z Elizabetpola, Sardar Erywański zwrócił się ku Szamszadyi, przez iezioro Noka, rozbił obóz przy uyściu małey rzeki Dzeham, i pogróżkami swemi usiłował zbuntować lud, który nam wiernym zostaie. Myśli także zrabować mieszkańców powiatu Kazaskiego, których pobyt woyska naszego nad rzeką Akstafą, przywrócił po większey części do posłuszeństwa, a nawet uzbroił przeciw Persom.

Jenerał Jermołow przydaie do powyższych szczegołów, iż zupełna spokoyność panuie w Degestanie i na linii Kaukazkiey, i że dnia 12 uda się do powiatów Kazaskiego i Szamszadylskiego, celem zapobieżenia spustuszeniom, któremi Sardar Erywański zagroził przychylnym do nas mieszkańcom. Oddział iego składa się z drugiego batalionu

gwardyi, bataliionu piechoty Szyrwańskiego, bataliionu połączonego, 12 dział i 400 Kozaków.

Jenerał Jermołow donosi daley N. Cesarzowi, iż odebrał rapport od Jenerała Adjutanta Paszkiewicza, z wiadomością, iż d. 13 Września, Persowie pod dowództwem Abbasa-Mirzy, dwòch iego synów, i zięcia iego, uderzyli na niego o 7 wiorst od Elizabetpola; woysko ich wynosiło 15,000 ludzi piechoty regularney, blisko 20,000 iazdy i piechoty nieregularney, oraz 25 dział; lecz po krótkiey bitwie woysko to zostało zupełnie pobitem i rozproszonem. W tey bitwie utracił nieprzyiaciel 1100 i 9 officerów zabranych w niewolą, 2 obozy, 4 chorągwie, 3 działa, iedno działo małe, i 80 wozów ammunicyynych. Z naszey strony, waleczny Podpułkownik Grekow, dway officerowie z pułku piechoty Szyrwańskiego, i 43 żołnierzy, zostali zabici; mieliśmy oraz iednego officera wyższego, 8 officerów i 240 żołnierzy ranionych.

Nieprzyiaciel w zupełney porażce, porzuciwszy swoie sprzęty, iest mocno ścigany przez Jenerała-Adjutanta Paszkiewicza, i wypada mniemać, że iuż cała prowincyia Karabakska iest oswobodzoną od wiarołomnego napadu Persów.

Wczoray o wpół do 1wszey w południe huk dział z twierdzy, ogłosił mieszkańcom stolicy te pomyślne wiadomości; wieczorem miasto było oświecone.

Z Paryża d. 20 Października.

Onegday P. Canning iadł obiad u Króla. On, Xżę Wellington i Xżę Metternich są dotąd iedynemi osobami, którzy nienależąc do panuiących Głów lub Xiążąt krwi, byli od Króla do stołu zaproszonemi.

Kawaler Nuno-Barbosa stawiony był przed Królem iako sprawuiący interessa Portugalskie.

Akademiia umieiętności przyznała Lekarzowi Civiale 6000 Fr. nagrody za wynalezienie sposobu skruszenia kamienia w pęcherzu ludzkim.

Północno-Amerykański Poseł przy Dworze Londyńskim, odiechał ztąd na powrót do Londynu.

Wczoray rano umarł tu Aktor Talma.

Podług listu z Marselii pod dniem 13 b. m. Lord Cochrane płynąc z Malty zarzucił kotwice w tym porcie. Na okręcie iego Jednorożec znaydowało się 10 podróżnych i 15 ludzi osady. Oczekiwany był co chwila na lądzie.

P. Eynard otrzymał list w ięzyku Francuzkim od Greckiego Admirała Tombasis z Hydry pod 22 Sierpnia wedle dawnego Kalendarza 1826 w ktorym mu donosi, że iedynego syna swoiego Mikołaia wyseła na edukacyią. — P. Tomasz Petrini przywiezie tego chłopca, (który iuż do Ankony przybył) do Genewy i odda pod opiekę P. Eynad. — Miaulis przypisał się w Nowo-greckim ięzyku w powyższym liście polecaiąc P. Eynard swoiego przyiaciela i kollegę. — Związek Genewski polecił staranie trzemą swoim członkom nad młodym Tombasis który wedle życzeń oyca uczyć się będzie ięzyków Francuzkiego, Angielskiego, a szczególniey Staro-greckiego.

Z Alexandryi dowiaduiemy się, iż Vicekról Egipski oddawna oczekiwał na sposobność pozbycia się grzecznie Jenerała Boyer, któremu sprzykszył się kłótliwy iego charakter, i ta nadarzyła się. Francuzki Szef bataliionu zabił ptaka w ogrodzie Konsula Francuzkiego P. Malivoire w Kairze. Wszczęła się ztąd tak dalece sprzeczka, do ktorey

wmięszał się Boyer, że wytoczyła się przed Vicekróla. Konsul utrzymywał, że mieszkanie iego iest i dla ptaków schronieniem. Vicekról oddalił Szefa batalionu z dodatkiem: iż przez zabicie ptaka tyle narobił hałasu. Boyer wziął dymissyią i uniknął zapewne przez to wyraźney niełaski. Kilkunastu innych officerów Francuzkich oddaliło się razem ze służby Egipskiey i oczekiwanemi są w Marselii.

Z Rzymu d. 12 Października.

Wydane pod dniem 18 z. m. rozporządzenie rządowe uwalnia oyców 12 dzieci, chociażby poźniey pomarły, lub naystarsze wyszły z pod ich żywienia, od opłat mieyskich. Inne rozporządzenie pod dniem 23 Września zapewnia wszystkim wydaiącym w kraiach Rzymskich dzieła kunsztu i umieiętności lub ryciny ich własność aż do śmierci, a po ich zeyściu do 12 lat ich potomstwu.

W Neapolu stoi do 20,000 woyska, pomiędzy któremi 2000 Austryiaków i 1500 Szwaycarów. Pierwsi bardzo są lubieni dla zachowaney karności; lecz w Marcu r. przyszłego ztąd odciągną.

W prowincyi Neapolitańskiey Terra-d' Otranto, we wsi Monteparano, żona Włościana Orchinegro wydała na świat dnia 20 Września czworo żywych dzieci.

Z Madrytu d. 8 Października.

Król lubo nie cierpi iuż bólów podagry, wszelako bardzo ieszcze iest słaby.

P. Souza został wprawdzie przez Monarchę naszego przyięty, ale nieiako Poseł Portugalski, tylko iako prywatny człowiek. Zdaie się, że przewidywał to Dwór Lizboński, gdyż przeznaczył P. Souza na Posła do Paryża.

Z Lizbony d. 7 Października.

Czterech Sędziów naywyższego Sądu, pomiędzy któremi znayduie się znany członek Stanów Borges-Carneiro, którzy przed 3ma laty oddalonemi zostali, są na swe urzędy przywróconemi.

Od zwinięcia policyyney konney straży zastępuie iey służbę dobrowolna z kupców gwardyia. Taż czyni służbę przy Królowey w pałacu Queluz w mieysce żołnierzy, którzy słyszeć się dali z buntowniczym głosem.

Wielki Mistrz orderu Chrystusa, Don L. Ant: Kar: Hurtado de Mendoza, i były naczelnik oddziału w Ministerstwie morskiem Pozer, ogłoszonemi są winnych zbrodni przeciw kraiowi, ponieważ są autorami posłanych ztąd do Oporto odezw, które sprawiły tam zaburzenia. Potężni przyiaciele Wielkiego Mistrza chcieli mu do ucieczki dopomódz, ale nie udał się ich zamach i wiele osób do tego należących zostało uwięzionych. Wielkiego Mistrza zaprowadzono do wieży Sgo Juliana, z którey nie potrafi uciec.

Tegorocznie żniwa nie przyniosły iak trzecią część zwyczaynych zbiorów, zkąd wnoszą, iż rząd dozwoli wkrótce wprowadzać z zagranicy żyto do 20,000 murdów.

Z Londynu d. 18 Października.

Do wydziału spraw zagranicznych przychodzą ciągle ieszcze pisma od P. Canninga z Paryża, i w tych dniach pracował tam Xżę Wellington.

W towarzystwie przybyłego Mexykańskiego Ministra Camacho znayduią się Guteres de Estrado, O'Brien i Pułkownik Facio, którzy zawrzeć maią traktat handlowy z Angliią.

Liczba Hiszpańskich i Włoskich wychodniów, którzy żyli z dobroczynności tutey-

szey publiczności wynosiła z początku 1100, a teraz zmnieyszyła się do 250.

Jeden z dzierżawcow w Northumberland znalazł pod ziemią naczenie z 600 sztukami srebrney Rzymskiey monety. Wszystkie są wielkości Angielskiey sześćpencowkiey, ale 3 razy grubsze. Wiele z nich iest bitych przed urodzeniem Chrystusa z głowami Juliusza Cesarza, Wespazyana, i tak są głęboko ryte, iż nieuchodzą wizerunkowi Jerzego IV na suwerynach.

Marmurowe słupce, które dotąd leżały na dziedzińcu muzeum Angielskiego, powiezione zostały do Windsoru, gdzie zdobić będą zamek Krolewski. Pochodzą one z rozwalin Greckiey osady niedaleko Trypolu będącey, które Bey Algierski teraźnieyszemu Krolowi, ieszcze iako Rejentowi podarował.

Od dnia dzisieyszego ustaią w Anglii lotteryie.

Podług urzędowego doniesienia dochody rządowe w Irlandyi przyniosły w tym roku o 167,585 Fs. więcey niż w roku przeszłym.

Dnia 3 Lipca P. Albert Weber został w Port-au-Prince przez Prezydenta w podwoynym zaszczycie uznany iako Kr. Pruski i Hamburgski Konsul jeneralny.

Rada miasta Londynu uchwaliła wczoray prośbę do Parlamentu o uchylenie ustaw zbożowych.

Przed 400 laty, to iest 1422 podczas burzliwych rządow Henryka VI. dochody Anglii nieprzynosiły rocznie iak 64,979 Fs. co niewynosiło nawet tyle, co teraz co 5 godzin do skarbu wpływa.

Wiemy teraz dokładnie, że Admirał Hiszpański Labord wypłynął dnia 28 Sierpnia z Hawanny z 5 woiennemi okrętami przeciw Mexykowi, ale burza skołatawszy okropnie iego eskadrę, wrócić musiał. Admiralski okręt znacznie nadwerężony został, a niektóre fregaty utraciły maszty i iedna z z nich dotąd nie powróciła. Mieszkańcy Kuby muszą sami ponosić koszta tego uzbroienia, bo z Hiszpanii ani ieden piaster nie przychodzi.

Angielska siła morska wyrównywa liczbie wszystkich innych Europeyskich Mocarstw razem wziętey; składa się bowiem z przeszło 160 woiennych okrętów, nie licząc 200 statków, które do rozmaitych usług w portach stoią lub są budowane. Wczasie pokoiu utrzymuie Angliia ile tylko można iak naymniey woiennych okrętów, ale skoro okoliczności wymagaią osadza ludem znaczną ich liczbę. I tak w roku 1823 utrzymywała w wodach południowey Ameryki 13 woiennych okrętów pod Admirałem Otway.

O wyprawie lądowey Kapitana Franklin do bieguna północnego, Doktór Richardson, towarzysz podróży iego, donosi w liście, pisanym w Lutym r. b. z warowni Franklin przy tak zwanym wielkiem jeziorze niedźwiedziem: — "Zabawiwszy nieiaki czas w Nowym-Jorku, udaliśmy się przez jezioro Ontario i Jork, stolicę wyższey Kanady do Penetang, gdzie iest skład okrętow przy jeziorze Huron. Tam wsiedliśmy na dwa statki, na których się 24 podrożnych Kanadyyczykow znaydowało, orszak zaś nasz składał się z 4 officerow i 5 maytków. Przybyliśmy dnia 10 Maia r. z. do warowni William, którą należy do Kompanii zatoki Hudson. Dnia 31 Lipca przybyliśmy na rzekę Makenzie, dnia 3 Sierpnia do warowni Scinpson, a dnia 10go Sierpnia do warowni Franklin, i daliśmy iey nazwisko dowódcy naszego. Kapitan Franklin popłynął z Panem Kendal, 6 maytkami i Eskimem tłumaczem, na dół rzeki aż do morza. Z wyspy Garry, o 7 mil Niemieckich od uyścia rzeki w morze, uyrzeli wodę wolną od lodów, i obfitą w cielęta mor-

skie. Oznaczywszy położenie jeograficzne wyspy wrócili dnia 6 Września do warowni Franklin. Do owego dnia wyprawa odbyła drogę 5160 mil Angielskich (1119 Niemieckich.) Kapitan Franklin chciał przy uyściu rzeki Makenzie weyść w związki z Eskimami, lecz żadnego z nich nie widział. Zostawił iednak w każdem ich siedlisku podarunki z towarów żelaznych, a potem od sąsiedzkiego ludu dowiedzieliśmy się, iż Eskimowie znaleźli wspomnione dary, i przyiacielskim przyięciem chcą nam okazać swoię wdzięczność. „

Z Bruxelli d. 17 Października.

Wczoray N. Król w towarzystwie Xiążąt Oranii i Fryderyka otworzył posiedzenia Stanów jeneralnych.

Onegday przebiegł tędy gabinetowy Rossyyski goniec z Moskwy do Londynu.

Znayduie się tu 30,000 starey Francuzkiey broni do sprzedania. Jeżeli ią kommitet związku przyiaciół Greków zakupi, chce właściciel odstąpić 15 od sta od iey szacunku na zakupienie dla Greków lekarstw i żywności.

W Rotterdamie spuszczono w tych dniach z warsztatu kilka kupieckich okrętów.

— Dnia 19. —

Izba druga Stanów jeneralnych na onegdayszem posiedzeniu po zprawdzeniu pełnomocnictw nowych deputowanych, obrała kandydatami na Prezesa PP. Reyphins, Crombrughe i Sanderberga, z których Król mianował pierwszego.

Wczoray w wieczór przybyła tu Królowa z Xiężniczką Maryanną.

W Greninđze pomnieyszył się cokolwiek pomor.

Z Frankfortu d. 18 Października.

Wczoray przybiegł tu nadzwyczayny goniec z Wiednia, poczem zaraz kilkunastu ztąd wyprawiono. Rozeszła się wieść, że Porta ultimatum Rossyyskie przyięła (zobacz artykuł z Jass w przeszłey Gazecie Krakowskiey) w skutku którey podniosł się bieg pieniędzy o 3,4 od sta.

Gazeta Korrespondenta Norembergskiego donosi z Wiednia: Mówią tu, że Hr. Lützow dawniey Ces. Austryiacki Poseł w Stambule, a teraz przy Dworze Turyńskim, udą się w krótce na poselstwo do Petersburga w mieysce odwołanego dotychczasowego Posła Hr. Lebzeltern.

Przybyli tu Poseł Angielski przy Dworze Bawarskim, P. Brock, i Kawaler przy poselstwie Francuzkim w Petersburgu, P. Guise.

Rządowa Gazeta Wielkiego Xięztwa Badeńskiego pod d. 11 b. m. zawiera, iż dotychczasowa celna taryffa od przywozu i wywozu żelaza zmienioną została.

Xżę Anhalt-Köthen wydał rozkaz, iż na przyszłość każdy Pastor chcąc się żenić, musi pierwey żądać pozwolenia rządu i podać nazwisko swey narzeczony.

Poeta Grillpatzer bawi teraz w Minchen.

Ciało zmarłey byłey Królowey Szwedzkiey Fryderyki przywiez one z Szwaycaryi, zostało d. 11 b. m. w grobie Rodziny Wielko-xiążęcey Badeńskiey w Pforzheim uroczyście złożone.

Dziedzice Schillera otrzymali w Królestwie Hanowerskim na 25 lat przywiley przeciw przedrukowaniu dzieł iego.

Związek Hanowerski przyiaciół Greków przesłał Berlińskiemu zebrane dotąd na wsparcie Greków 1251 talarów.

DODATEK DO N^ro 89 GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 5 LISTOPADA 1826 ROKU w NIEDZIELĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Raumira.

Dzień godzina	Barometr z reduk: na Oo r.	Therm: czyli stop:zim i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Paźdz:	cali lini	stopnie	stop:			
god: 7	27 3, 362	+ 4. 1	84	Północny mocny	Pochmurno	
12	,, 4, 679	+ 5. 4	79	Połud: Za: mocny	,,	Deszcz
31. 3	,, 4, 459	+ 5. 7	85	Północny Sredni	,,	,,
9	,, 4, 391	+ 4. 0	85	Połud: Za: Słaby	,,	,,
Listo: 7	27 2, 772	+ 1. 2	86	Połud: Za: Słaby	Słońce z Chmur:	Mgła.
1. 12	,, 2, 143	+ 6. 3	76	,, ,,	Poshmurno	
3	,, 1, 957	+ 5. 3	78	,, ,,	,,	
9	,, 1, 957	+ 4. 3	83	,, ,,	,,	
7	27 2, 016	+ 3. 7	85	Półn: Ws: Słaby	Pochmurno	
2. 12	,, 2, 713	+ 6. 0	79	Połud: Za: Słaby	,,	
3	,, 3, 008	+ 5. 8	78	Wschodni Słaby	,,	
9	,, 3, 823	+ 5. 4	82	,, ,,	,,	
7	27 4, 219	+ 1. 1	86	Wschodni Słaby	Słońce z Chmur:	
3. 12	,, 4, 261	+ 7. 2	78	,, mocny	Chmury	
3	,, 4, 300	+ 8. 8	76	,, Sredni	,,	
9	,, 4, 512	+ 5. 3	83	,, mocny	Pogoda	

J. Steczkowski, Zast: A. O.

— *Z Krakowa.* —

W Y C I Ą G

Obserwacyi Meteorologicznych z Miesiąca Paździer. robionych w Obserwatorium Astronomicznem Uniwersytetu Jagiellońskiego roku 1826.

Naywyższy stan Barom: d. 15 27 10. 425.

Naynizszy . . 30 27 2. 254.

Sredni . . . . 27 6. 4231.

Naywiększe ciepło d. 10 + 17. 8.

Naymnieysze 24 i 25 — 2. 0.

Srednie . . . + 8. 838.

Naywiększa wilgoć dnia 23 . 86.
Naymnieysza . . 15 . 60.
Srednia . . . . . 74. 6.

Dni pogodnych 12. Słońca z Chmurami 6. Pochmurnych 13. Mgły 7. Deszczow 8. Wiatr panuiący wschodni.

W Krakowie dnia 1 Listopada 1826 r.
Steczkowski, Z. A. O.

Z Pragi d. 18 Października.

Onegday odbył się tu w zwykłym sposobie rozpisany przez N. Cesarza Seym Królestwa Czeskiego pod kierunkiem Ministra Stanu i Konferencyynego, Hr. Kolowrat-Liebsteinskiego, iako oddalaiącego się Burgrabi Czeskiego. N. Cesarz mianował wielkiego Sędziego i Prezesa Sądów Szlacheckich, Hr. Łażańskiego, pierwszym, H. Küenberg, Assessora kraiowego wydziału, drugim, a C. K. Radcę nadwornego Böhm, trzecim Kommissarzem Seymu.

Z Sztokolmu d 16 Paźdz ernika.

W ostatnią sobotę wielki Kommitet do przeyrzenia urządzeń publiczney edukacyi w państwie, odbył pod przewodnictwem Królewica Jmci Następcy Tronu pierwsze posiedzenie.

Poseł nasz w Stambule, Hr. Löwenhielm otrzymać miał polecenie od rządu naszego do zawarcia korzystnieyszy niż dotąd celney taryffy dla handlu Szwedzkiego.

W Niedzielę Sekretarz Olsen pobiegł ztąd gońcem do Chrystianii. Tegóż dnia popłynął parowy statek Fereningen do Abo, dla przywiezienia tu powracaiącego z Petersburga Feldmarszałka Stedingk.

W nocy z piątku na sobotę okropny wicher zrządził w porcie tuteyszym wielkie szkody.

Zamówione w Anglii na rachunek rządu Norwegskiego okręty parowe oczekiwane są niebawnie w Chrystianii.

Tuteyszy związek przyiaciół Greków przesłał znowu takiemuż związkowi w Paryżu zebranych ze składek dla Greków 6000 Franków.

Od granic Tureckich d. 11 Października

Dostrzegacz Wschodni tak pisze o sławnym Kanarysie: Zapał ku temu Mężowi iest powszechny i słusznie mu się należący. W pośród wybladłych twarzy, które stanowią obraz rewolucyi Greckiey, okazuie się Kanarys iako iedna z starożytnych głów, ktorey podziwienia godne rysy do dzisieyszego dnia za wzór służyć mogą. Nawet Turcy poważaią i dziwią waleczność tego marynarza, a potomność, ktora całą rewolucyią i poiedyńcze iey czyny rożnie wystawi, nie zaniedba pewnie w swoich rocznikach niezatartemi rysami odmalować męztwo, patryotysm i nieinteressowność Kanarysa.

Z Tryiestu donoszą pod dniem 11 Października: Przez wiele po krotkiey nader podróży wczoray przybyłych tu z Lewantu okrętów odebraliśmy niezawodną wiadomość, że wyspa Samos ciągle znayduie się w posiadłości Greków, i że dnia 11 Września zaszła potyczka między 22 Tureckiemi i 54 Greckiemi okrętami pod Karaburnu, ktorey wypadek nie był inny iak tylko, iż Grecy utracili 4 palne statki. Z paliły one wprawdzie fregatę Turecką, lecz ogień ugaszony został. Flotta Grecka ponieść miała większą stratę w ludziach i linach niżeli Turecka, której odznaczała się szczegolniey iedna korweta Europeyskiemi maytkami osadzona. Potyczka trwała 34 godzin, po kto-

rey okręty Greckie bez ścigania z strony Turków cofnęły się dla naprawy do Ipsary. — O flocie Egipskiey i działaniach Ibrahima Baszy w Pelopenezie nic nie słychać. W Kalamata, zkąd dziś w 12 dniach nadszedł okręt, słychać było, iż Ibrahim Basza czynił przygotowania do cofnienia się z braku żywności z Mistra do Modon. — Flotta Turecka utraciła niedawno 500 ludzi, ktorych przy Zimosa na ląd wysadziła. W Maina uzbroiono 5 Greckich okrętow, ktore użytemi bydź maią do zamknięcia portu Modon. — Vasso Braicovich udał się na swoim okręcie z Zea do Andro dla odwiedzenia swoich krewnych; w powrocie napotkał Angielskiego Komodora Hamilton, który że nie znalazł iego papierow w porządku, zabrał iego okręt z sobą. Syn tegoż Vasso Braicovicha został z 36 innemi Grekami przez Seraskiera w niewolą poymany, i z porady Omer Baszy rozkazał wszystkich zabić aż do syna Vasso, któremu życie darował i przyiągł go do prowadzenia odwodowego konia swoiego. Lecz gdy młody Vasso dowiedział się od Albańczyka, że Seraskier chce go za kilka dni na Muzułmana przeistoczyć, uciekł za pomocą tegoż Albańczyka na koniu Seraskiera i szczęśliwie dostał się do Pułkownika Fabwier, ktòremu darował konia, a sam udał się do swey rodziny do Zea.

W Stambule (iak Gazeta Powszechna głosi) miano mieć dnia 26 Września wiadomość, że Kapitan Basza poniosł pod Vourla klęskę, i że Grekom udało się opanować fregatę, ktorą ciężko przy tem raniony Kanarys zapalił; Turcy iey odstąpili, a potem Grecy na niey ogień ugasili. Przybyły tu niedawno napowrot Poseł Francuzki Hr. Guilleminot miał bydź świadkiem tego bohaterskiego czynu, i niezmiernie chwali waleczność maytków Greckich.

Poseł Angielski Staratford Canning miał w tych dniach podać Porcie przełożenie, dla nakłonienia iey do wniyścia w układy z Grekami.

TEATR NARODOWY.

W Niedzielę dnia 5 Listopada r. b. daną będzie wcale nowa nigdy niewidziana wielka Melo-drama z chórami, śpiewami i Marszami oryginalnie w ięzyku Oyczystym przez W. Bogusławskiego napisana, z muzyką J. Elsner w 3ch aktach: *Izkahar, Krol Guaxary.*

We Wtorek zaś dnia 7 Listopada r. b. na benefis Jana Aśnikowkiego, daną będzie wcale nowa Taiedya Woltera w 5ciu aktach, wierszem przetłómaczona prez Kantorberego Tymowskiego, Refendarza Rady stanu Królestwa Polskiego: *Mahomet Prorok*, czyli *Fanatyzm.* — Po ktorey nastąpi Komedya w 1 akcie, z francuzkiego P. Theaulon tłómaczona przez A. Żółkowskiego: *Król Migdałowy.*

LOTERYIA KRAIOWA.

W 214 Ciągnieniu dnia 2go Lissopada r. 1826 w przytomności Osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

29. 17. 18. 53. 2.

Przyszłe 215 Ciągnienie dnia 8go Listopada r. b. przypada.

102,000 Losów połączonych z 103,000 Trafianiami; a zatem o 1000 Trafiań więcey iak Losów,

tym sposobem 1000 Losów muszą prawnie dwa razy wygrać.

Między temi widomie znacznemi wygrywaniami znayduią się

dwa Trafiania wygrywaiące bardzo znaczne posiadłości,

i wszystkie te trafiaiące Losy graią prócz tego bezpłatnie na wszystkie wielkie posiadłości wygryw nia pieniężne drugiey klassy, gdy tym czasem przy innych Lotteryach po odciągnieniu wygrywań przez wolne Losy, których graiący iednym Losem nie są uczęstnikami, CZĘSTO LEDWIE CO SETNY LOS TRAFIA.

Odbyt znaczny Losow iest dowodem iak dalece szanowna Publiczność przekonana iest o prawdzie, iż ta KLASSOWA LOTTERYA iest pierwszą i iedyną, która więcey Trafiań iak Losów zawiera, i że ta korzyść ieszcze przy żadney inney Lotteryi niebyła praktykowaną.

Nakoniec ta KLASSOWA LOTTERYA iest dla graiącycych z tego powodu tym powabnieyszą, iż po pierwszym ciągnieniu w tym roku iedynie wolne Losy wygrywaiące Państwa Neumarkte ciagnione będą, zaś, drugie, i trzecie ciągnienie czarnych Losów tey gry dopiero w przyszłym roku nastąpi

Klassowa Lotterya zawiera w sobie 107,700 Trafiań, które

z dorachowaniem w miarę planu Losów wygrywaiących

ZR. w W.W. 1,297,031 wygrywaią.

Z losów przynoszączęcych szczęście pierwszey klassy, iuż tylko bardzo mała iłlość znayduie się.

Granie w obydwóch Klassach kosztuie ZR. 12 w W. W.

J. Bogsch.

DONIESIENIA.

W dniu 7 Listopada 1826 r. o godzinie 9 ranney, w Krakowie w Gmachu Sukiennice zwanym, w drodze exekucyi Sądowey, odbędzie się publiczna Licytacya Sukien męzkich, Chustek, Kamizelek &c. — Chęć zatym licytować maiących podpisany Komornik na czas i mieysce oznaczone zaprasza. — W Krakowie dnia 2 Listopada 1826 r.

T. *Jaworski* K. S.

Niżey podpisany posiadaiąc znaczny zapas naygustownieyszych dywanów, postanowił takowe dla tem prędszego pozbycia znacznie w cenie zniżyć i tak te

co dawniey po dukatów	23 i 24	sprzedawał, za dukatów				18.
—	—	13 i 14	—	—	—	10 1/2.
—	—	7	—	—	—	6.

ofiaruie. Pochlebiaiąc sobie że Prześwietna Publiczność z tey tak zniżoney ceny korzystać zechce poleca się Jey łaskawym względom.

Noa *Jakubsohn.*

Zginął pies pudel średniey wielkości, białego w żółty wpadaiącego koloru. Ktoby o nim wiedział, raczy dać znać do Golarni JP. Auer w ulicy Szerokiey.